

בזמן שעבדתי על הריאיון עם המשנה לנשיאת האו"פ פרופ' גיא מירון - העוסק באופן שבו התמודדו בעל כורחם היהודים מגרמניה עם מדדי המרחב והזמן המשתנים סביבם במהירות מסחררת בשנות השלושים על רקע עליית הנאצים לשלטון - לא יכולתי שלא לחשוב על סבי מצד אבי ועל סבתי מצד אמי.

שניהם נחלצו מגרמניה מבעוד מועד, עם חלקים ממשפחותיהם, והקימו בתים לתפארת בישראל - סבתי כפסיכיאטרית מבריקה מגבעתיים וסבי כחקלאי משגשג בפרדס חנה. שניהם השאירו מאחור כל כך הרבה: שפה, תרבות, חלומות, זיכרונות. למזלם, הם לא חוו ממקור ראשון את התהליך הנורא שעבר על רבבות יהודי גרמניה שנתרו שם - ההפליה הבוטה, ההשפלה האכזרית, השנאה התהומית, ובסופו של דבר - הטבח חסר האבחנה.

כיאה ל"יקים", הם לא הרבו להתלונן בישראל ואימצו את המציאות החדשה, שלא תמיד הייתה נוחה להם. החום הכבד של הקיץ הישראלי העיק על סבתי, והיא נהגה לחזור לאירופה ביולי-אוגוסט - מחפשת את החברות מפעם, ואולי גם משהו אחר שכבר לא היה שם. סבי ויתר בלי אומר ודברים על קריירה רפואית, תחום שהחל ללמוד בגרמניה, והתמכר לעבודת האדמה, גאה בתפוזי השמוטי השמנמנים שלו, כמו שרק חקלאים יודעים.

שניהם הבינו מן הסתם שזכו מן ההפקר: לחיות, להקים בית, ללדת ילדים ולזכות בנכדים, למות בשיבה טובה. מירון מתמודד, בספרו ובכתבה המצורפת בגיליון זה, עם שאלות תרבותיות שלא התחילו עם השואה ומן הסתם לא הסתיימו איתה: מתי עוזבים בית ולמה? איך מסתגלים לאט לאט למציאות שהולכת ומעכירה סביבך? כיצד תופסים את הזמן שחולף כשהשליטה עליו הולכת ונשמטת מידך? ומה קורה כשמונעים ממך לבקר במקומות

ובאתרים שפעם ביקרת בהם כמובן מאליו? בהצבת השאלות האלה דרך גיבורי ספרו שהשאירו יומנים ותיעודים אחרים, הוא מנסה להשתחרר מגידור תקופת השואה והשלכותיה לשאלות של חיים ומוות בלבד, ומזכיר לנו שבמידה מסוימת, גם אנו חווינו אובדן שליטה על המרחב והזמן במגפת הקורונה.

ומהימים ההם אל ימינו אנו: נגידת בנק ישראל קרנית פלוג, אשר קיבלה תואר דוקטור כבוד מהאו"פ אשתקד, לא מהססת לקרוא למדינה לחזק את אחיזתה בחברה הישראלית ואת הפיקוח על השירותים שבעבר העניקה, ואשר חלקם מופרטים לגורמים פרטיים השכם והערב. בריאיון מיוחד היא פורשת את השקפת עולמה הכלכלית והחברתית, אשר איתה ביקשה להנהיג את בנק ישראל, ואשר גרמה לעיתים להתנגשות בינה לבין הפוליטיקאים המנהלים את המדינה.

הרבה חדשות טובות נחתו על האו"פ לאחרונה, והחשובה שבהן: אישור המל"ג ללימודי דוקטורט בטכנולוגיות למידה, לראשונה מאז הקמת האוניברסיטה. שניים מאדריכלי המהלך מספרים על התהליך והמהפכה החשובה הזאת.

הראשון הוא היו"ר הוותיק זאב אבליס, אשר ההישג הזה מהווה את אקורד הסיום המוצלח של כהונתו בוועד המנהל המתפרשת על יותר משני עשורים. השנייה היא פרופ' שרה גורי-רוזנבליט, אשר מספרת בפירוט על המשמעות של תוכנית הדוקטורט החדשה ותרומתה האקדמית החשובה. וכמו תמיד, תמצאו בגיליון סיקור נרחב של הספרים החדשים שיצאו בהוצאת האו"פ בשנה האחרונה, הפעם תחת המדור החדש "בציר טוב". קריאה מהנה,

אבנר